

POTŘEBY VOJSKOVÉHO PRŮZKUMU

Průzkum svou činností a výsledkem zabezpečuje výrazným způsobem rozhodovací proces velitelů a štábů, ovlivňuje vedení bojové činnosti vševojskových svazků a dává podklady pro využití palebných prostředků k umlčení a zničení nepřítele.

Zvyšují se požadavky na průzkum, zejména na kvalitu, včasnost a přesnost zpráv. Vyplývá to ze zvýšené manévrovosti vojsk, rostoucí palebné síly zbraňových systémů nepřítele a v neposlední řadě ze zavádění nových, technicky náročných zbraňových systémů a nových druhů munice s velkým ničivým účinkem. Víme, že v souvislosti s vývojem, výrobou a zaváděním moderní techniky do vojsk nepřítele jsou souběžně řešeny i způsoby utajení, maskování, ochrany a obrany vojsk nepřítele, jejich zbraňových systémů a prostředků ničení. To vše bude ztěžovat a v některých případech i znemožňovat splnění úkolů orgánů vojskového průzkumu na jedné straně, a na druhé straně vyžadovat dokonalou připravenost a vycvičenost průzkumných orgánů, včetně jejich zabezpečení moderními a účinnými technickými prostředky průzkumu. Uvážíme-li, že procento zjištění rozhodujících objektů nepřítele musí dosahovat 50–70 % těchto objektů, přitom prostředky jaderného napadení je třeba zjistit v plném rozsahu a s velkou přesností, vystane v plné míře složitost, náročnost a také obtížnost plnění úkolů průzkumných jednotek všeho druhu. Tím je podmíněna objektivní nutnost a závislost průzkumu na kvalitním technickém vybavení průzkumných orgánů moderními technickými prostředky průzkumu. Tyto umožní nepřetržitě sledování nepřítele v celém prostoru bojové činnosti a poskytovat přesné údaje (souřadnice) o objektech nepřítele.

Faktor času bude dalším ovlivňujícím činitelem pro činnost průzkumných orgánů. Snaha získat přesné zprávy o objektech nepřítele s předstihem vynucuje potřebu zvýšit účinnost smyslových orgánů pomocí technických prostředků. Složitost situace a nebezpečí, ve kterém se budou průzkumné orgány v týlu nepřítele nacházet, budou ovlivňovat psychiku, přesnost a objektivnost smyslového vnímání příslušníků průzkumných orgánů. To vše podmiňuje a zvyšuje nutnost mít kvalitní technické prostředky k vedení průzkumu a získání přesných údajů o nepříteli a jeho objektech. Mít přesné údaje znamená znát souřadnice cílů.

Poznatky ze cvičení, kontrol výcviku a inspekčních prohlídek ukazují, že mnohem těžší než získat zprávy o nepříteli je včas a rychle tyto zprávy doručit na místa velení. Přitom víme, že i včas získané zprávy o nepříteli jsou v podstatě bezcenné, nejsou-li včas dodány na příslušná místa velení s udáním času jejich zjištění. Druhou závažnou skutečností je, že zpráva o prostředcích nepřítele, zejména prostředcích jaderného napadení, bez udání přesného místa (souřadnice) cíle je pro palebné ničení nevyužitelná.

Kromě toho musíme brát v úvahu i opatření nepřítele pro vedení boje s naším průzkumem (snaha zabránit nebo znemožnit vedení našeho průzkumu). Proto musíme zvyšovat odolnost průzkumných orgánů formou pasivní i aktivní obrany vlastními silami těchto orgánů, včetně zvyšování utajení jejich způsobu činnosti a utajení přenosu zpráv od průzkumných orgánů na místa velení.

Při znalosti těchto skutečností vyvstává nutnost perspektivního rozvoje technických

prostředků průzkumu (dále TPP). V současné době [zejména v perspektivě] je rozhodující zvýšení efektivnosti průzkumu. Toto nemůžeme dosáhnout cestou zvyšování množství technických prostředků, ale zvyšováním jejich mobility a možnosti rychlého použití. Jako nejvhodnější se ukazuje zabudování TPP do bojových vozidel a vytváření kompletů TPP v těchto vozidlech. Zvýší se i komplexnost průzkumu, rychlost použití TPP, sníží se zranitelnost obsluh i TPP a zmenší se riziko prozrazení činnosti průzkumného orgánu, zejména v týlu nepřítelů. Důkazem nutnosti tohoto řešení jsou průzkumná vozidla Sovětské armády BRM-1K, BRM-2K a PRP-3 VAL, vozidlo CFV M3 v armádě USA a vozidla BEOBPZ a LUCHS v armádě NSR.

Máme-li posoudit potřeby průzkumu v technickém vybavení a stanovit pořadí důležitosti těchto prostředků, musíme vycházet z těchto hledisek:

1. Prostředky pro plnění průzkumných úkolů.

2. Prostředky pasivní a aktivní obrany průzkumných orgánů.

3. Hledisko materiálové dostatečnosti průzkumných orgánů.

Jako prvotné jsou prostředky zabezpečení možnosti průzkumu a schopnosti manévru průzkumných orgánů vojenského průzkumu — samostatných průzkumných hlídek a průzkumných odřadů.

Zavedením BVP-1 k průzkumným útvarům a jednotkám jsme dosáhli zvýšení palebné síly, manévrovacích schopností a pancéřové ochrany průzkumného orgánu. Tím jsme vyřešili jeden z vážných problémů, který se dlouhodobě v technickém zabezpečení projevoval. Nebyl ale vyřešen problém zastavených TPP ve vozidle. Následně je nutné při použití TPP tyto z vozidla vynášet. To zpomaluje jejich použití a tím i průzkum, nehledě k tomu, že se zvyšuje nebezpečí prozrazení činnosti průzkumného orgánu a zvyšuje se jeho zranitelnost. Nepodařilo se zabezpečit velitelský a spojovací prostředek pro průzkumný orgán (PzH, SPzH) na vozidle, které by taktickými i technickými parametry bylo rovnocenné BVP-1. Vozidlo velitele snižuje manévrovací schopnost celého průzkumného orgánu, je nejzranitelnější a tím snižuje průzkumné možnosti průzkumného orgánu jako celku. V mnohých situacích je pak průzkumnému orgánu na obtíž komplikuje řídicí činnost velitele a ztěžuje i předávání získaných zpráv. A co je nejdůležitější — ztěžuje nebo znemožňuje veliteli vést osobně průzkum. Proto hlavní a určující potřebou vojenského průzkumu je mít **velitelské průzkumné vozidlo**, postavené na bázi BVP-1 se zástavbou technických pro-

středků průzkumu, vybavené spojovacími prostředky pro předávání zpráv. Mělo by být vozidlem určeným pro velitele průzkumných čet a rot průzkumných praporů a vševojskových pluků jako velitelů samostatných průzkumných hlídek a průzkumných odřadů a nahradit tak současně velitelské vozidlo a vozidlo radiolokačního družstva jedním vozidlem.

Zvýšit možnosti průzkumu můžeme centrálním využitím technických prostředků průzkumu, soustředěných na vozidle:

— **sdržený přístroj pro měření souřadnic cílů**, který by obsahoval kvantový dálkoměr, zařízení pro snímání směrníků cílů a do počítače svedené snímané hodnoty od navigačního zařízení (souřadnice vozidla v terénu), směru (úhlu) cíle a změněnou vzdálenost k cíli, s celkovým výsledkem hodnot cíle v souřadnicích {x, y} na displeji počítače,

— **periskopický pozorovací přístroj** s 10 až 20násobným zvětšením a elektrooptickou větví pro pozorování v noci na vzdálenost 2000–3000 m (v budoucnu elektrooptickou větev nahradit termovizní kamerou),

— **radiolokátor** pro zjišťování pohyblivých cílů s dosahem 8–10 km,

— **ultrazvukový echograf** k měření hloubky vodní překážky,

— **indikátor ozáření vozidla laserovým, radiolokačním a infrapaprskem** nepřítelů jako prostředek pasivní obrany, který by velitel průzkumného orgánu signalizoval nebezpečí prozrazení nepřátelským technickým prostředkům průzkumu.

Pro vedení průzkumu mimo vozidla mít ve výbavě výnosné přístroje, a to:

— **malý radiolokační pátrač** pro zjišťování nepřátelských radiolokátorů,

— **prostředky chemického a radiačního průzkumu**.

Osádka takto vybaveného vozidla může vést vojskový průzkum komplexně a umožnit veliteli průzkumného orgánu dodržet zásady předpisu ZPRAV-1-1 čl. 35, který ukládá, že velitel průzkumného orgánu vede průzkum osobně.

Předávání získaných zpráv o nepříteli včas a rychle na místa velení je třeba zabezpečit spojovacími prostředky. Proto velitelské průzkumné vozidlo musí mít nejméně dvě rádiové stanice (KV, VKV) s utajeným přenosem zpráv nebo přenosem dat.

Druhým požadavkem je mít u průzkumných jednotek **bojové průzkumné vozidlo** s určením pro průzkumné družstvo. Toto může být postaveno rovněž na bázi BVP-1, ale se zástavbou jen některých technických prostředků, které zabezpečují činnost nejnižších průzkumných orgánů, tj. pátracích vozidel. Mělo by umožnit plnit úkoly prů-

zkumu a zároveň i bojové (palebné) úkoly, jako je ničení prostředků jaderného napadení, radiotechnických prostředků, místa velení apod. nepříteli.

Proto palebný systém vozidla BVP může zachovat a obohatit o přenosnou ruční PT zbraň a přenosnou ruční PL zbraň. Tim umožníme průzkumnému orgánu aktivní obranu proti letounům a vrtulníkům nepříteli, které budou průzkumný orgán napadat.

Z technických prostředků k zástavbě vozidla je nutné mít:

- **periskopický pozorovací přístroj** s 10 až 20násobným zvětšením elektrooptickou větví pro pozorování v noci (jako ve VPzV),

- **kvantový dálkoměr** spřažený s palebným systémem vozidla,

- **indikátor ozáření vozidla** laserovým radiolokačním a infrapaprskem nepřátelských TPP (jako u VPzV),

- **malý radiolokační pátrač** ovladatelný z prostoru vozidla ke zjišťování nepřátelských radiolokačtů.

Pro vedení průzkumu mimo vozidlo mít v každém BPzV:

- prostředky chemického a radiačního průzkumu,

- prostředky ženižního průzkumu (hydrometrické křídlo, minovou hledačku, minové bodce, sklonoměr, skládací kapesní čtun),

- elektrooptický pozorovací přístroj (noktovizor) s dosahem v noci na objekty do 1000—1500 m.

Ze spojovacích prostředků vybavit BPzV vozidlovou rádiovou stanicí VKV a dvěma přenosnými rádiovými stanicemi VKV.

Při zabezpečení takovouto technikou jsou průzkumné orgány schopny zjistit objekty nepříteli včetně podkladů pro jejich palebné ničení a kromě zjištění objektů nepříteli je i v nutných případech ničit vlastními zbraněmi. K této průzkumné činnosti nutí zkracování doby pobytu prostředků jaderného napadení ve vyčkávacích a palebných postaveních, rychle se

měňící situace vojsk nepříteli a jejich palebných prostředků. Bude to zejména v případech, kdy doba prodlení (od zjištění zpráv o nepříteli jako podkladu pro ničení až k vlastnímu palebnému zásahu raketových vojsk, dělostřelectva nebo letectva) bude větší, než doba pobytu nepřátelského objektu (zejména PJN) v místě zjištění.

Druhou oblastí jsou prostředky pasivní a aktivní obrany. O aktivní i pasivní obraně při průzkumné činnosti na vozidlech jsem se zmínil. Průzkumnou činnost provede posádka i mimo vozidla, nebo v určitých fázích bojové činnosti i bez nich. Pak jde o zabezpečení průzkumných orgánů maskovacími prostředky jednotlivce pro maskování na místě i za pohybu v členitém a pokrytém terénu. Dále vyvstává potřeba mít osobní průkazníky upravitelné na oděvu ke zjišťování radiolokačního, laserového a infrazáření průzkumníků nepřátelským prostředkem.

Ve třetí oblasti materiálovou dostatečnost chápeme jako zabezpečení ostatním potřebným materiálem a technikou, které jsou nezbytné pro průzkumnou činnost a zabezpečení těchto orgánů po dobu odtržení od vlastních vojsk, kdy nelze průzkumné orgány zabezpečovat běžným způsobem.

Jsou to např. **úprava vody pro malé jednotky**, aby si mohly získávat pitnou a nezávadnou vodu v týlu nepříteli z neprověřených zdrojů, **zdravotnická brašna** se skládacími nosítky pro raněné k zabezpečení a poskytnutí první pomoci a předlékařské pomoci v týlu nepříteli, a další nutné prostředky a materiál, aby mohly vést průzkumnou činnost i několik dnů v týlu nepříteli.

Přes výčet potřeb průzkumných orgánů zůstává však prvořadá a určující potřeba velitelských průzkumných a bojových průzkumných vozidel. Jen tak může vojskový průzkum splnit požadavky na něj kladené a vytvářet podmínky pro účinné palebné ničení nepříteli a jeho prostředků jaderného napadení.